

Quickscan Wet natuurbescherming

Hernesseroord Middelharnis

Rapportnummer: 20191134/rap01
Status rapport: versie 1
Datum rapport: 7 april 2020

Auteur: D. (David) Hess
Projectleider: P.I. (Pim) Godschalk
Kwaliteitscontrole: P.I. (Pim) Godschalk

Opdrachtgever: Juust B.V.
t.a.v. de heer F. Bin
Goessestraatweg 19
4421 AD Kapelle

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Wet natuurbescherming	1
1.2.1 Soortenbescherming	1
1.2.2 Bescherming Natura 2000-gebieden	2
1.2.3 Bescherming houtopstanden	2
1.3 Overige gebiedenbescherming	2
1.4 Doel	3
1.5 Kwaliteitsborging	3
1.6 Leeswijzer	3
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	4
2.1 Beschrijving huidige situatie	4
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie	8
3 METHODE	10
3.1 Opzet onderzoek	10
3.2 Literatuuronderzoek	10
3.3 Veldonderzoek	10
4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK	13
4.1 Flora	13
4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	13
4.3 Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)	14
4.4 Algemene broedvogels	14
4.5 Vleermuizen	15
4.6 Grondgebonden zoogdieren	17
4.7 Amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden	18
4.8 Samenvatting resultaten	18
5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN	19
5.1 Inleiding	19
5.2 Flora	19
5.3 Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	19
5.3.1 Effecten	19
5.3.2 Maatregelen	19
5.4 Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5)	19
5.5 Algemene broedvogels	20
5.6 Vleermuizen	20
5.7 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	21
6 GEBIEDENBESCHERMING	22
6.1 Natura 2000	22
6.2 Planologische gebiedenbescherming	23
7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	24
7.1 Soortenbescherming	24
7.2 Gebiedenbescherming	25

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Juust begeleid een ruimtelijke ontwikkeling waarbij het zorgterrein Hernesseroord te Middelharnis opnieuw wordt ingericht. Daarbij wordt ruimte gemaakt voor het ontwikkelen van woningen en daarnaast worden de groenzones binnen het plangebied opnieuw ingericht. Het doel is om de groenstructuren in kwaliteit te verbeteren voor de biodiversiteit. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de huidige natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

1.2 Wet natuurbescherming

1.2.1 Soortenbescherming

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse inheemse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wnb niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Zuid-Holland

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Zuid-Holland worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, bastaardkikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat. (bron: Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, d.d. 9 november 2016).

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb is soms te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in deze de provincie Zuid Holland). De provincie (het bevoegd gezag) toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bijv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 Bescherming Natura 2000-gebieden

Via de Wnb is tevens de bescherming van Natura 2000-gebieden vastgelegd. De Wnb stelt dat het verboden is om zonder vergunning van Gedeputeerde Staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Voor projecten die een significant negatief effect kunnen hebben op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast plannen in of nabij Natura 2000-gebieden, kunnen ook plannen op grotere afstand van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten tot gevolg hebben:

- Plannen kunnen (ook op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden) nadelige effecten hebben door toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Een toename van meer dan 0,00 mol/ha/jr vraagt om een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen.
- Plannen kunnen een negatief effect hebben op (leefgebied van) kwalificerende soorten buiten een Natura 2000-gebied, waardoor nadelige effecten optreden op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Dit kan het geval zijn wanneer het foerageergebied van een kwalificerende soort van een Natura 2000-gebied binnen het plangebied ligt. Effecten op het foerageergebied kunnen leiden tot afname van aantallen binnen het Natura 2000-gebied (bijvoorbeeld bij bruine kiekendief, kleine zwanen, ganzen).

1.2.3 Bescherming houtopstanden

Volgens artikel 4.2 Wnb is het verboden een houtopstand buiten de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te vellen zonder melding bij het bevoegd gezag. Bovendien geldt een herplantplicht. Een houtopstand bestaat uit 10 are of meer of is een rijbeplanting van meer dan 20 bomen en moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Voor een aantal gevallen geldt een uitzondering, bijvoorbeeld voor houtopstanden op erven, fruitbomen voor productie of grienden en hakhout (zie voor de volledige lijst art. 4.1 van de Wnb).

Voor houtopstanden binnen de bebouwde kom is de Wnb niet van toepassing, maar geldt het beleid van de gemeente waarbinnen de projectlocatie gelegen is. Voor dit project is toetsing aan het onderdeel Houtopstanden niet van toepassing.

1.3 Overige gebiedenbescherming

Binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS) geldt het 'Nee, tenzij'-beschermingsregime. Significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (per saldo) is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. De wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN zijn onder andere bodemkenmerken, landschappelijke waarden en natuurwaarden. Eventuele schade moet worden gemitigeerd, of (indien mitigatie niet mogelijk is) worden gecompenseerd.

Naast de bescherming van het NNN zijn in sommige provincies tevens weidevogelgebieden (ook wel belangrijke weidevogelgebieden, weidevogelleefgebieden en weidevogelkerngebieden genoemd) aangewezen. Binnen dergelijke gebieden geldt doorgaans (evenals het geval is voor het NNN) het Nee, tenzij-regime.

1.4 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wnb (soortenbescherming en bescherming Natura 2000-gebieden) of planologische gebiedenbescherming optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk²?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN of binnen belangrijke weidevogelgebieden?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming (voortoets, verslechteringstoets, passende beoordeling en/of Nee, tenzij-toets) noodzakelijk?

1.5 Kwaliteitsborging

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wnb. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); een brancheorganisatie voor groene adviesbureaus.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. In hoofdstuk 3 wordt de methode, waarop een quickscan soortenbescherming wordt uitgevoerd, beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is. In hoofdstuk 7 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.4) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

² In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

Het plangebied omvat vier deelgebieden op het zorgterrein Hernesseroord. Het terrein is gelegen aan de noordoostzijde van Middelharnis tussen het Haringvliet en het dorp Middelharnis (zie figuur 2-1). Deelgebied 1 betreft een gedeelte van een zoom die het zorgterrein omringd. Deelgebied 2 bestaat uit een gedeelte van de omringende zoom, een ruigte, een weiland en een vijver. Voor dit deelgebied is op 6 februari 2017 een quickscan uitgevoerd (Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2017, zie bijlage 1). Deelgebied 3 is het meest gevarieerde terrein met een kleine houten schuur, een gedeelte van de omringende zoom, een vijver en verschillende landschapselementen. Deelgebied 4 bevat een gebouw met woonruimte voor mensen met een verstandelijke beperking.

Figuur 2-1. Globale ligging plangebied (de vier deelgebieden zijn rood omlijnd en genummerd). Bron: PDOK.

Deelgebied 1 bestaat enkel uit een bosschage wat onderdeel uitmaakt van de omringende zoom van Hernesseroord. Deze bosschage bestaat voornamelijk uit esdoorn, beuk en enkele niet-vitale essen. Het betreffen smalle bomen waarbij de doorsnee van de stam niet meer is dan 40 cm. Binnen het deelgebied is een heldere sloot aanwezig met een steil talud en zonder oeverbeschoeiing. Aangezien deze sloot door de bosschage heen loopt is deze volledig beschaduwd.

Deelgebied 2 bevat een onderdeel van de omringende zoom van Hernesseroord. Deze zoom is in soortensamenstelling vergelijkbaar met deelgebied 1. De centraal gelegen vijver bevat gedeeltelijk houten beschoeiing en steile (afgekalfde) oevers en het water is helder. Langs de vijver zijn weilanden gelegen. Het weiland ten oosten van de vijver is voor een groot deel verruigd. De overige weilanden/graslanden zijn intensief beheerd of onderhouden. Binnen het deelgebied is geen bebouwing aanwezig.

Deelgebied 3 is gelegen tegen de omringende zoom van Hernesseroord. Het deelgebied bevat qua bebouwing enkel een houten schuur. Verder bevat het deelgebied een heldere vijver met beschoeide en onbeschoeide oevers. Langs deze oevers varieert het tussen open grasland, riet en struweel. Verder bevat het deelgebied meerdere bosschages en open graslanden. Aan de oostzijde van het deelgebied is een hoge grondwal aanwezig waar bovenaan een rij coniferen aanwezig is.

Deelgebied 4 is net als deelgebied 3 gelegen tegen de omringende zoom. Het deelgebied bevat een gebouw voor begeleid wonen. Dit gebouw bevat gemetselde muren met een spouw en open stootvoegen. Het gebouw bevat een plat dak en de dakrand is afgewerkt met een aluminium rand. Overige verharding binnen het deelgebied bestaan uit een geasfalteerde weg en een parkeerplaats. Aan de noordzijde van het deelgebied is een stortplaats voor snoeiafval aanwezig welke gedeeltelijk is overwoekerd door braam. Verder bestaan groenstructuren binnen dit deelgebied uit een open bosschage met beperkte onderbegroeiing, lijnvormige (meidoorn)hagen, solitaire bomen, klimophaag rondom de bebouwing, open grasland wat intensief wordt gemaaid en een gedeelte braakliggende grond.

Figuur 2-2. Huidige situatie deelgebied 1. Linksboven een overzicht van de bosschage vanaf de zuidwestzijde; rechtsboven een impressie vanuit de bosschage; linksonder is een indruk van de onderbegroeiing van de bosschage; rechtsonder is de sloot welke door de bosschage loopt.

Figuur 2-3. Huidige situatie deelgebied 2. Linksboven is een indruk van het gedeelte zoom wat binnen dit deelgebied gelegen is; rechtsboven is een indruk van de centraal gelegen vijver met houten beschoeiing en (afgekalfde) steile oevers; linksonder weergeeft een van de weiland/graslanden langs de vijver. Rechtsonder is het verruigde weiland aan de oostzijde van de vijver.

Figuur 2-4. Huidige situatie deelgebied 3. Linksboven weergeeft het door grasland omgeven houten schuurtje. Het grasland wordt omringd door struweel en grenst aan de vijver binnen het deelgebied; rechtsboven betreft de beschreven vijver; linksonder weergeeft bomen en struweel binnen het plangebied; rechtsonder weergeeft de grondwal met coniferen.

Figuur 2-5. Huidige situatie deelgebied 4. Linksboven weergeeft de bebouwing, de parkeerplaats en intensief gemaaid grasland binnen het deelgebied; rechtsboven betreft de stortplaats voor snoeiafval; linksonder is de open bosschage met beperkte onderbegroeiing; rechtsonder weergeeft een gedeelte braakliggende grond en een (meidoorn)haag.

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

Binnen de vier deelgebieden worden woningen ontwikkeld. Hierbij wordt ruimte gemaakt voor nieuwbouw waarbij mogelijk bebouwing wordt gesloopt (in deelgebied 4), vijvers en sloten worden gewijzigd en bomen en struweel worden verwijderd. Daarnaast wordt voor de omgeving een landschapsplan opgesteld waarbinnen het thema biodiversiteit een belangrijke rol speelt. De globale uitgangspunten van de ontwikkeling zijn als volgt:

Landschap:

- Meer biodiversiteit aanbrengen in bossen
- Zoomvegetatie langs boscomplexen ontwikkelen
- Kruidenrijk grasland ontwikkelen
- Ontwikkelen van ecologische (riet)oevers

Straat

- Groene voortuinen met inheemse flora
- Diversiteit in boomsoorten (drachtbomen)
- (natuurvriendelijk) materiaal- en beheerplan opstellen (acceptatiegraad ecologische inrichting)

Gebouw

- Gevel- en dakgroen dragen bij aan biodiversiteit
- Ingebouwde gevelnestkasten

De deelgebieden worden op volgorde van nummering aangepakt, maar exacte planning van de werkzaamheden is nog onbekend. Concrete plannen zijn nog in ontwikkeling waardoor de impact van de ontwikkeling nog volledig onbekend is. Daarom wordt in deze rapportage uitgegaan van een worst case scenario. In figuur 2-6 is een ontwerp weergegeven van het toekomstbeeld van de ontwikkelingen.

Figuur 2-6. Inrichtingsplan voorgenomen ontwikkeling.

3 METHODE

3.1 Opzet onderzoek

Een quickscan Wet natuurbescherming (onderdeel soortenbescherming) is een eenmalige beoordeling van het plangebied, waarin globaal wordt gekeken naar aanwezige en te verwachten (beschermde) soorten. Hiertoe worden een literatuur- en veldonderzoek uitgevoerd.

Er wordt tijdens de quickscan een volledige beoordeling van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten uitgevoerd. Een quickscan is echter geen volledig ecologisch onderzoek naar alle mogelijk voorkomende soorten, in de daarvoor geschikte perioden van het jaar. Hierdoor is een quickscan vaak niet voldoende als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Indien uit de quickscan echter blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing, is een quickscan een afdoende ecologische onderbouwing voor het bevoegd gezag. Dit geldt ook als de quickscan onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan.

De bevindingen uit de quickscan Wet natuurbescherming zijn 5 jaar geldig, tenzij het gebied in de tussentijd dermate is gewijzigd dat er ander biotoop is ontstaan. Een (nader) onderzoek naar beschermde soorten uit de Habitatrichtlijn is 3 jaar geldig.

3.2 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige Wnb-beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); dit is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. Ten aanzien van flora is een zoekgebied van circa 20 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. Voor fauna is een zoekgebied van circa 3 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. De NDFF is geraadpleegd op 18 maart 2020. Hierbij zijn waarnemingen tot 10 jaar terug ingezien.

Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur (www.verspreidingsatlas.nl, www.wilde-planten.nl, www.vleermuis.net) en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

3.3 Veldonderzoek

Het veldonderzoek heeft tot doel te bepalen of de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen (deze volgen uit het literatuuronderzoek) tevens in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Op 19 maart 2020 is het veldbezoek uitgevoerd; hierbij was sprake van de volgende weersomstandigheden: 8°C, volledig bewolkt, geen neerslag, 2 Bft uit het noordoosten. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats/verblijfplaats voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Tevens is tijdens het veldbezoek gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen).

De bepaling van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten is op onderstaande manier uitgevoerd:

Flora

Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid als habitat voor beschermde plantensoorten. Tevens is gelet op eventuele groeiplaatsen van beschermde plantensoorten (deze zijn echter niet jaarrond zichtbaar).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).

Jaarrond beschermde nesten kunnen aanwezig zijn in bomen (bijv. roofvogelhorsten) of gebouwen (bijv. gierzwaluw en huismus). Tijdens het veldbezoek is bepaald of in het plangebied vaste nesten aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast is gezocht naar sporen van broedvogels met jaarrond beschermde nesten, bijvoorbeeld braakballen van uilen en roofvogels, uitwerpselen op de grond/muren en territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten. Tenslotte is beoordeeld of het plangebied mogelijk essentieel rust- en foerageergebied voor vogels van categorie 1 t/m 4 vormt.

Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt. Deze soorten zijn enkel jaarrond beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen, oftewel als verwacht wordt dat uitvoering van de plannen grote nadelige effecten zouden kunnen hebben op de lokale populatie van een soort.

Tijdens het veldbezoek is bepaald of in het plangebied nesten van categorie 5 aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast is gelet op de aanwezigheid van vogelsoorten uit deze categorie.

Algemene broedvogels

Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Tijdens het veldbezoek is bepaald of binnen het plangebied broedgelegenheid is voor algemene broedvogels zoals winterkoning, heggenmus en vink. Tevens is gelet op aanwijzingen voor broedgevallen, zoals territoriale en/of zingende vogels, oude nesten en uitwerpselen.

Vleermuizen

Van alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen worden zowel de verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageerroutes beschermd.

Voor vleermuizen is bepaald of gebouwen en/of bomen in het plangebied geschikt (kunnen) zijn als vleermuisverblijfplaats:

- Gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) gebruiken vaak spouwruimten als verblijfplaats, welke zij bijvoorbeeld via een open stootvoeg of via kieren in de buitenmuur kunnen bereiken. Ook gebruiken ze regelmatig ruimtes achter daklijsten of betimmeringen als verblijfplaats. De geschiktheid van gebouwen wordt beoordeeld op basis van de aanwezigheid van dergelijke structuren. Tijdens het veldbezoek zijn de gebouwen zelf niet betreden, maar van buiten geïnspecteerd;
- Boombewonende vleermuizen (o.a. ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) verblijven in holtes, spleten of onder loshangend schors van bomen. Bomen zijn met een verrekijker vanaf de grond beoordeeld op aanwezigheid van dergelijke kenmerken.

Tevens is tijdens het veldonderzoek bepaald of sprake is van lijnvormige landschapsstructuren die van belang kunnen zijn als vliegroute. Hierbij is bepaald of sprake is van doorgaande watergangen en aaneengesloten bomenrijen. Tevens is (om de essentie van de vliegroute te bepalen) gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren. Tenslotte is bepaald of er sprake is van landschapsstructuren (bijvoorbeeld opgaand groen) die van belang kunnen zijn als foerageergebied. Om de essentie van het foerageergebied te bepalen, is tijdens het veldbezoek gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren.

Grondgebonden zoogdieren

Het gebied is beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. eekhoorn, das, kleine marterachtigen), waarbij is gelet op sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen, wissels, looppaadjes) en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen. Tevens worden eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek is bepaald of het plangebied geschikt voortplantingshabitat, zomerhabitat en/of overwinteringsplekken voor beschermde amfibieën biedt. Bij aanwezigheid van een potentieel geschikt voortplantingswater voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd. Bij aanwezigheid van potentieel geschikt landhabitat wordt direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van beschermde amfibieën tussen de vegetatie en op donkere, vochtige plekken (onder stukken hout e.d.).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van geschikt habitat voor reptielen, zoals zanderige, structuurrijke plekken en schuilmogelijkheden. Indien sprake is van geschikt habitat wordt (bij uitvoering van het veldbezoek in de geschikte periode) direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op eventueel aanwezige individuen (onder takkenhopen e.d.).

Vissen

Tijdens het veldbezoek is bepaald of oppervlaktewater (indien aanwezig) geschikt is voor beschermde vissoorten. Hierbij wordt gelet op o.a. bodemsubstraat, helderheid, voedselrijkdom en de aanwezigheid van onderwater- en oevervegetatie.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek is bepaald of het plangebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten vlinders, libellen en overige ongewervelden (o.a. kevers en tweekleppigen). Hierbij is o.a. gelet op de aanwezigheid van waardplanten (voor vlinders), water met geschikte ei-afzetplaatsen (voor libellen) en helder water met een rijke waterbeplanting (voor platte schijfhoren). Gezien het tijdstip van het jaar (te vroeg in het voorjaar) is het niet mogelijk om te letten op aanwijzingen van gebruik van het plangebied door beschermde ongewervelden (o.a. poppen, vervellingshuidjes, larven, nimfen).

4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK

4.1 Flora

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde kleine wolfsmelk voor kan komen.

Tijdens het veldbezoek is gebleken dat alleen deelgebied 4 geschikt biotoop biedt voor de kleine wolfsmelk. Deelgebied 4 bevat een braakliggend gedeelte grond waar de soort mogelijk voorkomt (zie figuur 4-1). Aangezien het veldbezoek vroeg in het voorjaar heeft plaatsgevonden was het niet mogelijk de locatie te controleren op het voorkomen van deze soort. De meeste waarnemingen vinden plaats in de bloeiperiode van de soort (juni t/m oktober).

De andere deelgebieden zijn ongeschikt voor deze soort door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen (concurrentie van andere soorten, overschaduwd). Overige soorten beschermde flora zijn uitgesloten aangezien het plangebied geen deel uitmaakt van het verspreidingsgebied van deze soorten.

Figuur 4-1. Potentieel geschikt biotoop voor kleine wolfsmelk.

4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4 broedvogels) voorkomen: buizerd, gierzwaluw en ransuil.

Deellocaties 1, 2 en 4

Tijdens het veldbezoek is gebleken dat de deelgebieden 1, 2 en 4 ongeschikt zijn als nestlocatie voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Binnen deze deelgebieden is geen geschikte bebouwing aanwezig voor de huismus of gierzwaluw. Verder zijn er geen geschikte nesten aangetroffen die gebruikt kunnen worden door broedvogels met jaarrond beschermde nesten.

Deellocatie 3

Ook binnen dit deelgebied is geen bebouwing aanwezig die mogelijk geschikt is voor de huismus of gierzwaluw. Tijdens het veldbezoek is er nabij deelgebied 3 een buizerd aangetroffen en zijn binnen het deelgebied plukresten gevonden. De buizerd bevond zich (waarschijnlijk foeragerend) boven een weiland ten oosten van Hernesseroord. Het is mogelijk dat de buizerd broedt in de groene zoom van Hernesseroord, maar niet binnen de grenzen van de deelgebieden. Binnen de deelgebieden zijn namelijk geen nestlocaties van de buizerd aangetroffen. De aangetroffen plukresten bevonden zich diep in een bosschage. Waarschijnlijk zijn deze afkomstig van een behendige roofvogelsoort zoals de sperwer (welke eenvoudig tussen de bomen door vliegt). Verder zijn geen geschikte nesten of andere sporen (zoals braakballen) aangetroffen.

Binnen deelgebied 3 zijn in de afgelopen jaren slaapplaatsen van ransuilen aangetroffen en naar aanleiding van een waarneming van dit jaar (2020) is het aan te nemen dat de soort de locaties nog steeds als dusdanig gebruikt (zie figuur 4-2). Het is mogelijk dat de soort het deelgebied ook als nestlocatie gebruikt. Voor zowel de sperwer als de ransuil geldt dat broedgevallen niet uit te sluiten zijn binnen het deelgebied vanwege de omvang en de onoverzichtelijkheid (door bijvoorbeeld groenblijvende bomen zoals coniferen en dennen).

Figuur 4-2. Afgelopen drie jaar NDFF slaapplaatswaarnemingen van de ransuil te Hernesseroord (rood omcirkeld). De slaapplaatswaarneming van dit jaar (2020) is geel omcirkeld. Nabij de blauwe stip zijn tijdens het veldbezoek plukresten aangetroffen.

4.3 Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) voor (kunnen) komen, zoals: blauwe reiger, boerenzwaluw, boomkruiper, ekster, groene specht, grote bonte specht.

Tijdens het veldbezoek zijn koolmees, spreeuw, groene specht, ekster en boomkruiper ter plaatse aangetroffen. Uit het veldonderzoek blijkt dat alle deelgebieden geschikte broedlocaties bieden voor diverse algemene boom- en struweelbroeders.

4.4 Algemene broedvogels

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse algemene broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder: gaai, goudhaan, groenling, heggenmus, houtduif, kauw, roodborst en merel.

Tijdens het veldbezoek zijn diverse algemene broedvogels aangetroffen waaronder tjiftjaf, merel, houtduif, winterkoning en wilde eend. Uit het veldonderzoek blijkt dat alle deelgebieden geschikte broedlocaties bieden voor algemene broedvogels in bomen, struweel, en/of langs oevers. In deelgebied 2 en 3 zijn mogelijk broedlocaties van weidevogels aanwezig.

4.5 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vleermuizen voor (kunnen) komen: gewone, kleine en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.

Uit het veldonderzoek blijkt dat alle deelgebieden geschikt zijn voor vleermuizen en daarom wordt dit per deelgebied toegelicht.

Deelgebied 1

Dit deelgebied bevat potentieel geschikte zomer- of paarverblijfplaatsen van boombewonende soorten (zoals de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) in naden en kieren van met name essen. In het deelgebied kan het voorkomen van kraam- of overwinteringsplaatsen worden uitgesloten. De bomen zijn te dun en het ontbreekt aan gebouwen. Het deelgebied is niet geschikt als essentieel foerageergebied aangezien in de nabije omgeving geschiktere locaties aanwezig zijn met vijvers. De gehele zoom rondom Hernesseroord maakt mogelijk onderdeel uit van essentiële vliegroutes voor vleermuizen (zie figuur 4-3). Dit deelgebied bevat geen bebouwing waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (zoals gewone en kleine dwergvleermuis en laatvlieger) zijn uitgesloten.

Deelgebied 2

Voor dit deelgebied heeft Adviesbureau Mertens in een eerder stadium een quickscan uitgevoerd. De resultaten van het veldbezoek op 19 maart 2020 komen overeen met de bevindingen uit de quickscan van Mertens (februari 2017).

Net als bij deelgebied 1 bevat deelgebied 2 bevat potentieel geschikte zomer- of paarverblijfplaatsen van boombewonende soorten (zoals de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) in naden en kieren van met name essen. Ook hier kan het voorkomen van kraam- en overwinteringsplaatsen worden uitgesloten. Dit deelgebied bevat geen bebouwing waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (zoals gewone en kleine dwergvleermuis en laatvlieger) zijn uitgesloten.

Dit deelgebied is mogelijk wel geschikt als essentieel foerageergebied vanwege de centraal gelegen vijver en de beschutting vanwege de omringende groenstructuren (zie figuur 4-4). Deelgebied 2 grenst aan de zoom rond Hernesseroord welke mogelijk onderdeel uitmaakt van essentiële vliegroutes voor vleermuizen.

Deelgebied 3

Binnen dit deelgebied zijn geen geschikte holtes, naden en/of kieren in bomen aangetroffen, maar vanwege de grote omvang van het deelgebied en de onoverzichtelijkheid door groenstructuren zijn potentiële verblijfplaatsen van boombewonende soorten (zoals ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) niet uitgesloten. Dit deelgebied bevat geen geschikte bebouwing (het houten schuurtje is ongeschikt) waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (zoals gewone en kleine dwergvleermuis en laatvlieger) zijn uitgesloten.

De vijver binnen dit deelgebied is niet centraal gelegen, maar ligt tegen de noordzijde van het deelgebied. Deze vijver is mogelijk geschikt als essentieel foerageergebied voor vleermuizen (zie figuur 4-4).

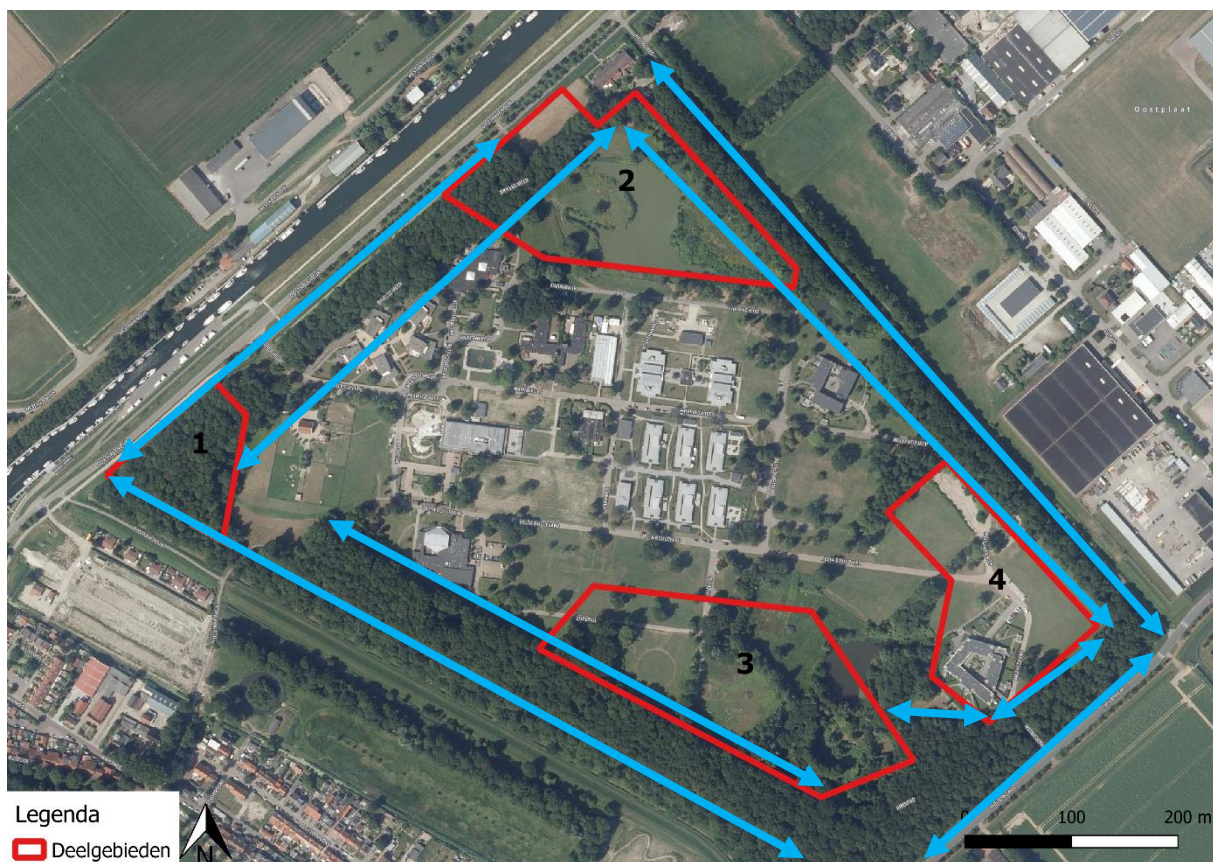
Binnen deelgebied 3 zijn geen lijnvormige structuren aanwezig welke mogelijk onderdeel uitmaken van een essentiële vliegroute. De groene zoom rondom Hernesseroord (welke geschikt is als essentiële vliegroute) maakt geen onderdeel uit van deelgebied 3, maar ligt er wel tegenaan.

Deelgebied 4

Anders dan de andere deelgebieden bevat dit deelgebied bebouwing welke geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. De bebouwing bevat gemetselde muren met open stootvoegen waardoor de achtergelegen spouwmuur bereikbaar is voor gebouwbewonende vleermuizen, zoals de gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Binnen dit deelgebied zijn in de bomen geen potentieel geschikte holtes, naden en/of kieren voor vleermuizen aangetroffen waarmee verblijfplaatsen van boombewonende soorten zijn uitgesloten.

Het deelgebied is niet geschikt als essentieel foerageergebied aangezien in de nabije omgeving geschiktere locaties aanwezig zijn met vijvers. Binnen deelgebied 4 zijn geen lijnvormige structuren aanwezig welke mogelijk onderdeel uitmaken van een essentiële vliegroute voor vleermuizen. De groene zoom rondom Hernesseroord (welke geschikt is als essentiële vliegroute) maakt geen onderdeel uit van deelgebied 3, maar ligt er wel tegenaan.

Figuur 4-3. De zoom rondom Hernesseroord welke mogelijk geschikt is als (onderdeel van een) essentiële vliegroute voor vleermuizen (mogelijke vliegroute: blauwe pijl).

Figuur 4-4. Mogelijke essentiële foerageergebieden binnen deelgebied 2 en 3.

4.6 Grondgebonden zoogdieren

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde grondgebonden zoogdieren voor (kunnen) komen: bever, noordse woelmuis, waterspitsmuis.

Deellocaties 1, 2 en 4

Binnen deelgebied 4 is geen water aanwezig en is daarmee ongeschikt voor bever, noordse woelmuis en waterspitsmuis. In de overige deelgebieden zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen/verblijfplaatsen van) beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Daarnaast bieden de oevers deelgebied 1 en 2 geen geschikt biotoop voor noordse woelmuis en/of waterspitsmuis. De oeveroppervlakte binnen deelgebied 1 en 2 bevat onvoldoende omvang en is onvoldoende begroeid om beschutting te bieden voor de soorten. Daarnaast bevat deelgebied 2 beschoeiide of steile (afgekalfde) oevers.

Deellocatie 3

De vijver binnen dit deelgebied bevat geschikte oevers met begroeiing welke geschikt biotoop vormen voor de waterspitsmuis en/of noordse woelmuis. Echter ligt de vijver zeer geïsoleerd ten opzichte van locaties waar de soorten voorkomen. Binnen en rondom Hernesseroord liggen wegen en open intensief beheerde terreinen (gazon, weilanden, akkers, volledig gemaaide sloten, dorp en industrieterrein), waardoor zowel de noordse woelmuis als de waterspitsmuis kunnen worden uitgesloten.

Overige grondgebonden zoogdieren zijn binnen de deelgebieden uitgesloten, omdat ze geen onderdeel uitmaken van het verspreidingsgebied van overige beschermde soorten.

4.7 Amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden voor (kunnen) komen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Beschermde soorten zijn uitgesloten binnen de deelgebieden aangezien de deelgebieden geen onderdeel uitmaken van het verspreidingsgebied van beschermde soorten van deze soortgroepen.

4.8 Samenvatting resultaten

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten die op basis van het literatuur- en veldonderzoek (mogelijk) aanwezig zijn binnen het plangebied.

Tabel 4-1. Mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Soortgroep	(Kans op) aanwezigheid beschermde soorten?	
	Ja	Nee
Flora (deelgebied 4)	x	
Broedvogels jaarrond beschermd (cat. 1 t/m 4) (deelgebied 3)	x	
Broedvogels niet jaarrond, inventarisatie gewenst beschermd (cat. 5)	x	
Algemene broedvogels	x	
Vleermuizen (alle deelgebieden)	x	
Zoogdieren (grondgebonden)		x
Amfibieën		x
Reptielen		x
Vissen		x
Vlinders, libellen en overige ongewervelden		x

Bij het planvoornemen dient men rekening te houden met de (potentieel) aanwezige beschermde soorten (tabel 4-1, soorten uit kolom 'ja'). Daarnaast dient men (in het kader van de zorgplicht) tevens rekening te houden met de (binnen de provincie Zuid-Holland) van bescherming vrijgestelde soorten (o.a. bruine kikker en egel).

Doordat reeds duidelijk is dat de beschermde soorten uit de soortgroepen amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden niet aanwezig zijn binnen het plangebied, worden deze in het vervolg van voorliggende rapportage verder niet behandeld.

5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

5.1 Inleiding

De onderstaande effectenanalyse en de beschrijving van de maatregelen richten zich op de verbodsbepalingen ten aanzien van de beschermde soorten (Wnb-artikelen, 3.1, 3.5 en 3.10) die mogelijk hun leefgebied hebben binnen het plangebied en de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (Wnb-artikel 1.11) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

In paragrafen 5.2 t/m 5.6 worden per (mogelijk) aanwezige soortgroep (zie paragraaf 4.8) de mogelijke effecten op beschermde soorten en benodigde maatregelen besproken.

In paragraaf 5.7 worden enkele aanvullende maatregelen (ten aanzien van de zorgplicht én het voorkomen van tussentijdse vestiging van beschermde soorten) beschreven.

5.2 Flora

Het braakliggende terrein in deelgebied 4 is geschikt als groeiplaats voor de kleine wolfsmelk (zie paragraaf 4.1). Als gevolg van de geplande ruimtelijke ingreep binnen het deelgebied worden mogelijk groeiplaatsen van deze soort beschadigd of vernield. Hierdoor is sprake van overtreding van de Wnb (artikel 3.5, vijfde lid of artikel 3.10e).

Nader onderzoek binnen het groei/bloeiseizoen van deze soort moet uitsluiten of deze soort op het braakliggende terrein binnen de begrenzing van deelgebied 4 voorkomt.

5.3 Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

5.3.1 Effecten

Deelgebied 3 bevat slaapplekken van ransuilen. Het is mogelijk dat zowel de ransuil als de sperwer het deelgebied daarnaast als broedlocatie gebruiken. Als gevolg van (nabije) kap- en of snoeiwerkzaamheden worden rust- en nestlocaties van deze soorten vernield. Hierdoor is sprake van overtreding van de Wnb (artikel 3.1, tweede lid). De verstoring die mogelijk optreedt is tevens van invloed op de ongunstige staat van instandhouding van de ransuil (<https://www.sovon.nl/nl/soort>). Daarmee geldt ook het verstoren van ransuilen als een overtreding van de Wnb. Dit geldt niet voor de sperwer welke een gunstige staat van instandhouding heeft.

5.3.2 Maatregelen

Kap- en of snoeiwerkzaamheden binnen deelgebied 3 hebben mogelijk tot gevolg dat slaapplekken en/of nesten van de ransuil en sperwer worden verstoord en vernield. Dit betekent dat de Wnb wordt overtreden als deze werkzaamheden plaatsvinden. Het is van belang om eerst nader onderzoek uit te voeren naar de ransuil en sperwer om te beoordelen of slaapplekken en nestgelegenheid voor de soorten aanwezig zijn. Als blijkt dat deze aanwezig zijn, dan dient voor de werkzaamheden een ontheffing te worden aangevraagd en is compensatie van de rust/nestplaatsen nodig en dient een ontheffingsaanvraag op de Wnb te worden aangevraagd. Tevens is het van belang de werkzaamheden dan ecologisch te begeleiden.

5.4 Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Het plangebied is geschikt voor diverse boom en struweel broeders van deze categorie. Het plangebied is voor de (mogelijk) aanwezige categorie 5-vogels niet van ecologisch hoog belang, omdat het hooguit om enkele broedparen gaat. Bovendien zijn in de omgeving voldoende alternatieve nestlocaties te vinden in tuinen en bos in omgeving. De te verwachten soorten zijn daarnaast algemeen in Nederland. Als gevolg hiervan zijn de nesten van categorie 5-broedvogels binnen het plangebied niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van deze broedvogels (net als het geval is voor algemene broedvogels) beschermd tijdens het broedseizoen.

De mogelijke effecten en benodigde maatregelen ten aanzien van categorie 5-broedvogels worden derhalve (tezamen met de algemene broedvogels) besproken in paragraaf 5.5.

5.5 Algemene broedvogels

Alle deelgebieden zijn geschikt voor diverse algemene broedvogels (watervogels, boom- en struweelbroeders, gebouw bewonende soorten). Kap,- snoei,- sloop,- en graafwerkzaamheden hebben hier mogelijk invloed op. Nesten van deze soorten kunnen hierdoor worden verstoord en/of vernield. De verstoring die als gevolg van de werkzaamheden kan optreden, is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Dit aangezien de te verwachten soorten algemeen in Nederland voorkomen en de verstoring slechts van tijdelijke aard is. Verstoring van nesten veroorzaakt derhalve geen overtreding van de Wnb. Door vernieling van nesten wordt de Wnb echter wel overtreden.

Voor broedvogels zijn de volgende maatregelen nodig om een overtreding te voorkomen:

- Werkzaamheden buiten het reguliere broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) uitvoeren. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode 15 maart t/m 15 juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Het is mede afhankelijk van weersomstandigheden of ook buiten deze periode wordt gebroed door vogels. Derhalve dient men voorafgaande aan het werk contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen.
- Indien de werkzaamheden in het reguliere broedseizoen uitgevoerd dienen te worden:
 - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de bomen, struiken en andere beplanting rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen;
 - o als de bomen, struiken en andere beplanting niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren. Broedgevallen worden tijdens deze controle gemarkeerd en tijdens de werkzaamheden ontzien. Het kan noodzakelijk zijn om gedurende de werkzaamheden periodiek controles uit te voeren op broedgevallen van vogels in plaats van een éénmalige controle. Dit is vooral van toepassing als langdurig werkzaamheden in het reguliere broedseizoen worden uitgevoerd.

5.6 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Alle deelgebieden zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Door de voorgenomen kap,- snoei,- en/of sloopwerkzaamheden zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone, ruige, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en/of watervleermuis) niet uitgesloten. De naden en kieren in bomen en de spouwmuur van het gebouw in deelgebied 4 kunnen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats. Als gevolg van de werkzaamheden treedt er mogelijk verstoring van vleermuizen en vernietiging van verblijfplaatsen op.

Essentieel foerageergebied

Deelgebied 2 en 3 bevatten beiden een vijver welke mogelijk geschikt is als essentieel foerageergebied voor vleermuizen. De vijvers worden behouden maar kunnen in de eindsituatie te maken krijgen met extra verlichting waardoor negatieve effecten op essentieel foerageergebied niet kunnen worden uitgesloten. Aantasting van essentieel foerageergebied leidt tot het overtreden van de Wnb (artikel 3.5). De vijvers dienen nader onderzocht te worden op de geschiktheid als essentieel foerageergebied.

Essentiële vliegroutes

Alleen de omringende zoom rondom Hernesseroord maakt mogelijk onderdeel uit van een vliegroute voor vleermuizen. Deze zoom valt gedeeltelijk binnen deelgebied 1 en 2. Deelgebied 3 en 4 liggen tegen de zoom aan. Binnen deze zoom worden enkele bomen gekapt om de bosschage in kwaliteit te verbeteren. Aangezien door dunning geen onderbrekingen veroorzaken in de zoom, zijn deze werkzaamheden niet van invloed op eventuele vliegroutes. Indirect is het plaatsen van verlichting nabij de zoom wel van invloed op een mogelijke vliegroute van vleermuizen. Nader onderzoek dient uit te wijzen of essentiële vliegroutes aanwezig zijn.

5.7 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden;
- Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen.
- In mogelijk leefgebied: jonge hazen/egels uit werkgebied verplaatsen.

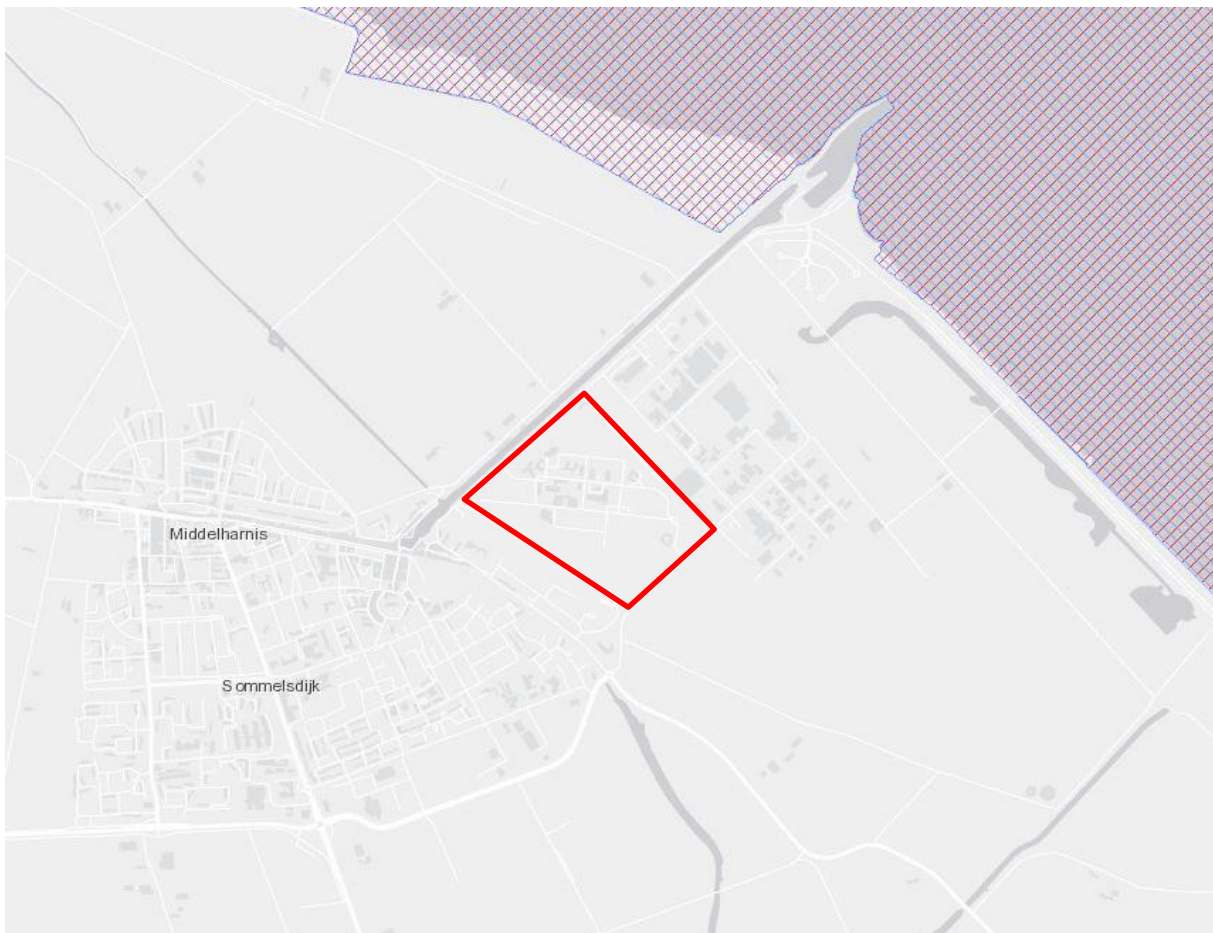
Om tussentijdse vestiging van beschermde (pionier)soorten te voorkomen, zijn nog enkele aanvullende voorzorgsmaatregelen geformuleerd:

- Voorkomen van steile kanten op grote zandhopen; dit vormt een geschikte broedlocatie voor oeverzwaluwen;
- Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pioniersituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt (zie tevens paragraaf 5.5). Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten, regelmatige betreding door man met hond e.d.).

6 GEBIEDENBESCHERMING

6.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied (zie figuur 6-1), waardoor bij voorbaat kan worden uitgesloten dat sprake is van een direct negatief effect op beschermde natuurgebieden. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig is en op enige afstand (circa 880 meter, zie figuur 6-1) van beschermde natuurgebieden plaatsvindt worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Figuur 6-1. Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (gearceerde gebieden). Bron: <http://natura2000.eea.europa.eu/#>.

Voor de beoordeling van stikstofeffecten is het van belang te vermelden dat het Programma Aanpak Stikstof eind mei 2019 is vernietigd. Zodoende kan men niet meer aansluiten bij de PAS en vragen alle projecten die binnen Natura 2000-gebieden een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol/ha/j tot gevolg hebben om vervolgstappen.

Het is mogelijk dat het project een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol/ha/j in Natura 2000-gebieden tot gevolg heeft. Het project kan middels toename van verkeer als gevolg van het planvoornemen, de inzet van werktuigen tijdens de werkzaamheden een toename aan stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden veroorzaken en zodoende het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van stikstofgevoelige habitats in gevaar brengen. Middels een stikstofberekening dient onderzocht te worden of sprake is van een toename in de stikstofdepositie ($> 0,00 \text{ mol/ha/j}$).

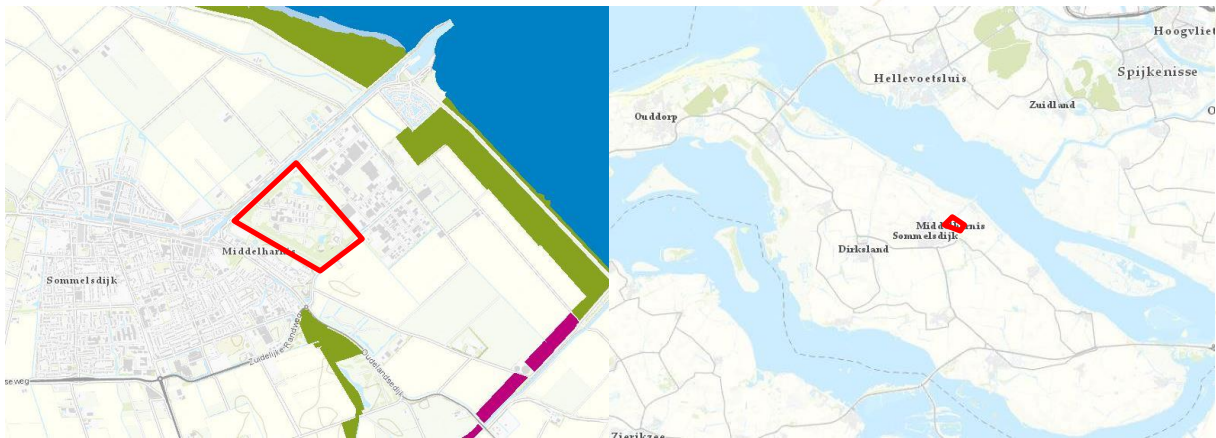
Indien dit het geval is, dient een Passende Beoordeling te worden uitgevoerd. Eventuele effecten door stikstofdepositie worden in deze rapportage niet behandeld aangezien Juust hier zelf een separate notitie voor opstelt.

Op basis van bovenstaande is een Natura 2000-voortoets niet van toepassing, maar dient wel een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

6.2 Planologische gebiedenbescherming

Het plangebied ligt niet in het NNN (zie figuur 6-2) en valt ook niet onder gebieden die zijn aangewezen als belangrijk weidevogelgebied. Direct negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling op enige afstand (circa 471 meter van NNN en meer dan 8 km van het meest nabije weidevogelgebied) van beschermde natuurgebieden plaatsvindt worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Op basis van bovenstaande is toetsing aan de planologische gebiedenbescherming van het NNN en/of weidevogelgebieden niet van toepassing.

Figuur 6-2. Ligging plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van het NNN en/of belangrijke weidevogelgebieden. Links is de afstand t.o.v. het NNN (gekleurde gebieden); rechts is de afstand t.o.v. weidevogelgebieden (groen gearceerd).

Bron: <https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

- Deelgebied 1: algemene broedvogels, verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen.
- Deelgebied 2: algemene broedvogels, verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen.
- Deelgebied 3: broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 4), algemene broedvogels, verblijfplaatsen en foerageergebied van vleermuizen.
- Deelgebied 4: kleine wolfsmelk, algemene broedvogels en verblijfplaatsen van vleermuizen.

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

- Deelgebied 1:
 - 1) verstoring en vernietiging van nesten van algemene broedvogels;
 - 2) verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen;
 - 3) aantasting van de functionaliteit van vliegroutes van vleermuizen.
- Deelgebied 2:
 - 1) verstoring en vernietiging van nesten van algemene broedvogels;
 - 2) verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen;
 - 3) aantasting van foerageergebied van vleermuizen;
 - 4) aantasting van vliegroutes van vleermuizen.
- Deelgebied 3:
 - 1) verstoring en/of vernietiging van rust- en/of broedlocaties van broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 4);
 - 2) verstoring en vernietiging van nesten van algemene broedvogels;
 - 3) verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen;
 - 4) aantasting van foerageergebied van vleermuizen;
- Deelgebied 4:
 - 1) beschadiging of vernieling van groeiplaatsen van de kleine wolfsmelk;
 - 2) verstoring en vernietiging van nesten van algemene broedvogels;
 - 3) verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen;

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Afhankelijk van de omvang van de ruimtelijke ingreep is binnen de deelgebieden nader onderzoek noodzakelijk naar:

- Deelgebied 1: verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen.
- Deelgebied 2: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen.
- Deelgebied 3: rust- en broedlocaties van cat. 4 broedvogels, verblijfplaatsen en foerageergebied van vleermuizen.
- Deelgebied 4: groeiplaatsen van kleine wolfsmelk en verblijfplaatsen van vleermuizen.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

In de volgende tabel (7-1) zijn de benodigde voorzorgsmaatregelen opgenomen. Wanneer de maatregelen van toepassing zijn op één of enkele deelgebieden is dit in de tabel tussen haakjes aangegeven. Voor de volledigheid is aan deze tabel tevens de eventuele noodzaak van aanvullend ecologisch onderzoek opgenomen.

Tabel 7-1. Overzicht benodigde voorzorgsmaatregelen.

(Mogelijk) aanwezige soort(groep)en	Benodigde voorzorgsmaatregelen t.a.v. soorten met aanvullend beschermingsregime (art. 3.1, 3.5 en 3.10)
Flora	- Nader onderzoek naar kleine wolfsmelk (deelgebied 4).
Vogels	- Nader onderzoek naar cat. 4 broedvogels (deelgebied 3). - Werken buiten het broedseizoen (half maart t/m half juli). - Indien de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden: - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de struiken en bomen rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecooloog; - o als de struiken en bomen niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren.
Vleermuizen	- Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. - Nader onderzoek naar foerageergebied van vleermuizen (deelgebied 2 en 3). - Nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen (deelgebied 1 en 2).
Aanvullende voorzorgsmaatregelen (t.a.v. zorgplicht en pionierssoorten)	
- Zorgplicht: - o Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden; - o Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten; - o Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen. - o In mogelijk leefgebied: jonge hazen/egels uit werkgebied verplaatsen. - Pionierssoorten: - o Voorkomen van steile kanten op grote zandhopen; dit vormt een geschikte broedlocatie voor oeverzwaluwen; - o Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pionierssituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt (zie tevens paragraaf 5.5). Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten, regelmatige betreding door man met hond e.d.).	

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Afhankelijk van de omvang van de ingreep dienen de nadere onderzoeken uit te wijzen of de ingreep ontheffingsplichtig is. Voor de algemene broedvogels geldt dat wanneer de beschreven voorzorgsmaatregelen worden aangehouden hiervoor geen ontheffing noodzakelijk is.

7.2 Gebiedenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Lig het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN of binnen een belangrijk weidevogelgebied?

Het plangebied ligt niet in of nabij Natura 2000-gebied, binnen NNN, of binnen belangrijk weidevogelgebied.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?

Directe negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen worden uitgesloten vanwege de grote afstand tussen het plangebied en beschermde gebieden.

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

Toetsing aan de gebiedenbescherming is niet noodzakelijk, maar er is wel een AERIUS-berekening benodigd om de stikstofdepositie als gevolg van het project te kwantificeren.